

Zemřel zakladatel katedry filosofie profesor Bohumil Nuska

14.11.2025 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Navždy odešel profesor PhDr. Bohumil Nuska, Csc., historik umění, kulturní historik a filozof, významná postava kulturního a intelektuálního života v Liberci v druhé polovině 20. století a na začátku 21. století. Profesor Nuska byl mimo jiné zakladatelem a dlouholetým vedoucím katedry filosofie FP TUL. Profesor Nuska byl čínorodým mužem, který ovlivňoval celou řadu oborů.

Bohumil Nuska se narodil 5. listopadu 1932 v Českých Budějovicích. Vystudoval místní gymnázium a v roce 1957 úspěšně dokončil studium na filozoficko-historické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, obor dějiny umění. V téže roce začal pracovat v Uměleckohistorickém oddělení Severočeského muzea v Liberci, se kterým spojil své osudy na třicet čtyři let.

Věnoval se výzkumu české a evropské knižní kultury, zakládal sbírku bohemikálních starých tisků a zpracoval významný Soupis českých renesančních knižních vazeb. Založil a redigoval sborník Historická knižní vazba a publikoval řadu odborných studií. Jeho práce Typologie českých renesančních knižních vazeb z roku 1965 se stala dodnes používanou metodologickou příručkou.

Stejně intenzivně také působil v rámci osvěty a dohledu v oblasti restaurování a konzervace knižního a archivního materiálu i ochraně a evidenci exemplářů určených k vývozu do zahraničí.

Roku 1991 se stal zakladatelem katedry filosofie Vysoké školy strojní a textilní (dnešní Technické univerzity v Liberci). Profesor Nuska katedru filosofie až do roku 2003 vedl. Dne 1. 12. 2022 byl na vědecké radě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TUL vyznamenán zlatou pamětní medailí FP TUL za významnou a záslužnou činnost především na katedře filosofie.

»Rytmus je základem všeho«

Bohumil Nuska desítky let studoval rytmus, reflexi rytmu a jeho odvozeniny, jako například cyklus, kontrast, symetrii nebo dualitu. „Rytmus, který může být akustický i optický, je základem všeho. Hmota je uspořádána rytmicky. Rytmicky je stvořen i vesmír. Proto s námi rytmus tak hýbe. Když kuřatům v líhni zhasnete světlo, ztratí svůj rytmus a umřou. Bez jídla i bez vody člověk pár dní vydrží. Nejdřív umře tehdy, kdy mu něco naruší jeho rytmus. Pokud za rytmus považujeme opakující se stejně vzdálené kvality, pak stačí, že člověk ztratí práci a to může s jeho rytmem tak otrást, že onemocní rakovinou,“ vysvětloval Bohumil Nuska.

Svůj odborný zájem věnoval také oblasti divadla – profesor Nuska řadu let působil jako odborný poradce Studia Ypsilon a po přestěhování této scény do Prahy také Divadla F.X. Šaldy. Mezi jeho divadelní přátele patřil proslulý český filmový a divadelní režisér Evald Schorm.

Pestré literární dílo

Bohumil Nuska debutoval v roce 1965 prózami Příboj klidu, Kráska a textem Rytíř a smrt. Po zákazu časopisu Tvář publikoval své beletristické texty v dalších omezených periodikách a v roce 1967 vydal soubor Hledání uzlu. Ve stejném roce upozornil na inspirativní zdroj Kafkova románu Proces v kulturně-historické revue Dějiny a současnost, později vyšla monografie Švihova aféra a Kafkův proces. V knize Švihova aféra a Kafkův proces profesor Nuska objevil, že Franz Kafka vycházel ve

své novele ze skutečnosti – z aféry tajného agenta Šviha. Švihův skutečný proces proběhl v roce 1914. *„Jméno tohoto muže pak v češtině zdomácnělo. Používáme je denně, když mluvíme o průšvihů, o něčem, co jsme prošvihli,“* objasňoval Bohumil Nuska.

Během normalizace se mohl Bohumil Nuska věnovat především odborným pracím z dějin umění a knižní kultury, a teprve po pádu komunistického režimu vyšly jeho rozsáhlé prozaické texty provázené samokresbami, například Padraikův zánik, Okamžiky, Tanec smrti, Ptačí údolí aneb Idylka nebo Kosmická událost.

Od sedmdesátých let se Bohumil Nuska soustředil na symboloniku, interdisciplinární obor propojující estetiku, kulturní historii a antropologii, s důrazem na rytmus a jeho vliv na lidskou kreativitu a aktivitu. Jeho symbolonická studia vyšla v odborných i populárně-vědeckých textech a vrcholí monografickou trilogií Rytmus, tvorba, divadlo (2013–2019). Poslední léta se věnoval i reflexi politické nesvobody a společenských jevů 20. století, s díly jako Advent 1978, Granátový náhrdelník a souborem samokreseb Pod čarou, přičemž část těchto děl byla připravována k vydání až v roce 2022.

Inspirativní krédo profesora Nusky velebilo práci a činorodost jako nejlepší lék na chmury: *„Práce zahání demony. Když je člověku zle, musí začít něco dělat a ne ležet v mrtvolném rozkladu. Pak příšery, démoni, čiliže deprese, s křikem utečou.“*

Pane profesore, čest Vaší památce!

<https://tuni.tul.cz/a/zemrel-zakladatel-katedry-filosofie-profesor-bohumil-nuska-164850.html>